

LEKÁRSKA FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Slovenská lekárska spoločnosť
Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

SLS
SkMA
Slovenská lekárska spoločnosť
Slovak Medical Association

PROGRAM

šestnásteho slávnostného uvádzania osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny SLS

podujatie sa uskutoční pod záštitou ministra zdravotníctva SR Kamila Šaška

Prednáška:

Od Guotha k Nederlandovi, od stavovskej hrdosti k vedeckému pokroku
Genéza a kontext lekárskeho spolku a spoločnosti (Gogola, M., Ozorovský, V., Payer, J.)

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny SLS XVI. budú uvedení:

prof. MUDr. Anton **Gerinec**, CSc., FEBO,
prof. MUDr. Peter **Kothaj**, PhD., prof. MUDr. Ivan **Pecháň**, DrSc.,
prof. MUDr. Jozef **Pecháň**, DrSc., prof. MUDr. Pavel **Traubner**, CSc.,
prof. MUDr. Ladislav **Zlatoš**, DrSc.

Autorské výstavy:

Ilustrácie z knihy „Precitnutia“: (MUDr. Mária Jasenková a Daniela Olejníková)
Fotografie linorytov a drevorytov „Incisa et impressa“ (MUDr. Branislav Kunčák)

Hudobné vystúpenie: prof. MUDr. Milan Kokavec, PhD., MPH (klavír) a MUDr. Paulína Putterová (husle)

Voľné improvizácie: 1. Led Zeppelin: Stairway to heaven/Ennio Morricone: Harmonica
2. Ed Sheeran: Joker and the queen/Queen: Love of my life, 3. Dire Straits: Telegraph road

23. jún 2026 (utorok) o 10.00 hod.

Moyzesova sieň – koncertná sála Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, Vajanského nábrežie 12, Bratislava

Program:

1. **Zahájenie podujatia** – prof. MUDr. Juraj Payer, PhD., MPH, FRCP, FEFIM, akad. UčSS
prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti
2. **Príhovory hostí**
3. **Hudobný program** – prof. MUDr. Milan Kokavec, PhD., MPH (klavír) a MUDr. Paulína Putterová (husle)
Led Zeppelin: Stairway to heaven/Ennio Morricone: Harmonica (voľná improvizácia)
4. **Prednáška** **Od Guotha k Nederlandovi, od stavovskej hrdosti k vedeckému pokroku**
Genéza a kontext lekárskejších spolkov a spoločností (Gogola, M., Ozorovský, V., Payer, J.)
5. **Hudobný program** – prof. MUDr. Milan Kokavec, PhD., MPH (klavír) a MUDr. Paulína Putterová (husle)
Ed Sheeran: Joker and the queen/Queen: Love of my life (voľná improvizácia)
6. **Uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS**
 - prof. MUDr. Anton **Gerinec**, CSc., FEBO
 - prof. MUDr. Peter **Kothaj**, PhD.
 - prof. MUDr. Ivan **Pecháň**, DrSc.
7. **Hudobný program** – prof. MUDr. Milan Kokavec, PhD., MPH (klavír) a MUDr. Paulína Putterová (husle)
Dire Straits: Telegraph road (voľná improvizácia)
8. **Uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS**
 - prof. MUDr. Jozef **Pecháň**, DrSc.
 - prof. MUDr. Pavel **Traubner**, CSc.
 - prof. MUDr. Ladislav **Zlatoš**, DrSc.
9. **Nové logo SLS** – doc. MUDr. Marián Bakoš, PhD., MPH
10. **Zahájenie autorskej výstavy**
 - Ilustrácie z knihy „Precitnutia“** MUDr. Márie Jasenkovej a Daniely Olejníčkovej
 - Fotografie linorytov a drevorytov:** „*Incisa et impressa*“ MUDr. Branislava Kunčaka

Projekt Dvorana slávy SLS

Cieľom vzniku projektu „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ a jeho realizácie je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, k šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí, najmä tých, ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Slávnostné uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy slovenskej medicíny je spravidla spojené s výstavou obrazov a umeleckých prác, najmä lekárov a zdravotníckych pracovníkov, ktorí sa v rámci svojich záľub venujú aj tejto umeleckej činnosti.

Dvorana slávy – kto si ju zaslúži?

Veď je ako kytica voňavých ruží,

je ako oslavná pieseň,

čo zaháňa tieseň

a žiari ako slnko na nebi.

Je ako oslavná báseň čo velebí

našu myseľ a srdce tiež,

je ako veža kostola,

z ktorej hlahol zvonov zavolá,

aby pohladil náš sluch.

Je ako dobrý duch,

ktorý ma poctil svojou návštevou.

Za uvedenie do Dvorany slávy SLS si dovoľujem
srdečne poďakovať

Prezidiu Slovenskej lekárskej spoločnosti
a uistiť všetkých, že si túto poctu hlboko vážim

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.

Bratislava, 18. 9. 2018

Osobnosti slovenskej medicíny uvedené do Dvorany slávy SLS

9. september 2013

- **Prof. MUDr. Teofil Rudolf Niederland, DrSc.**, akademik SAV
Výstava obrazov MUDr. E. Nevickej, CSc. „**Pokoj v duši**“

25. marec 2014

- **Prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.**
- **Prof. MUDr. František Makai, DrSc.**
- **MUDr. Imrich Sečanský**
- **Prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc.**, akademik SAV, člen korešpondent ČSAV
Výstava obrazov prof. MUDr. Fedora Šimka, CSc., FESC
„**Krása okamžiku**“

16. december 2014

- **Prof. MUDr. Dionýz Dieška, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Rastislav Džúrik, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Michal Valent, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Karol Virsík, DrSc.**
Výstava výberu z medailárskej tvorby
akad. sochára Mariána Polonského „**Pocť medicíny v kove**“

15. apríl 2015

- **Prof. MUDr. Emil Kmety, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Rudolf Korec, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Anton Pontuch, CSc.**
- **Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Vladimír Zvara, DrSc.**, akademik ČSAV a SAV
Výstava fotografií mimo vedeckej tvorby
prof. MUDr. Vladislava Zikmunda, DrSc. „**Zrkadlenia**“

8. december 2015

- **Prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Adriena Sakalová, DrSc.**
Výstava fotografií obrazov z maliarskej tvorby
doc. MUDr. Mariána Bátovského, CSc., mim. prof. „**Portréty**“

14. jún 2016

- **Prof. MUDr. Leodegar Cigánek, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Ivan Ďuriš, DrSc.**
- **Doc. RNDr. PhMr. Milan Lehký, CSc.**
- **MUDr. Eva Siracká, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Jozef Strelka, DrSc.**
Výstava fotografií obrazov z maliarskej tvorby
MUDr. Igora Pappa, CSc. a MUDr. Evy Nevickej, CSc.
„**Momentky z krás života**“

14. december 2016

- **Prof. MUDr. Vladimír Haviar**
- **Prof. MUDr. Mikuláš Hrubíško, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Martin Janec, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Karol Kapeller, DrSc.**
- **Prof. MUDr. Karol Šiška, DrSc.**, akademik SAV a ČSAV
- **Doc. MUDr. Ján Štencel, CSc.**
Výstava fotografií šperkov a umeleckých fotoobrazov z tvorby
Mgr. Art. Martiny Minárikovej „**Mikro a makrosvety**“

19. september 2017

- Prof. MUDr. Ivan Balažovjech, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Černáček, DrSc.
- Prof. MUDr. Juraj Červenka, CSc., akademik SAV,
- Prof. MUDr. Ladislav Dérer, DrSc., akademik ČSAV
- Prof. MUDr. Ladislav Chmel, DrSc., člen korešpondent SAV
- MUDr. Karol Kleibl, CSc.
- MUDr. Karol Mika
- Prof. MUDr. Zoltán Oláh, DrSc.
- Prof. MUDr. František Pór
- Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc.

Výstava fotografií z umeleckej tvorby lekárov

MUDr. Ljuba Bachárová, DrSc., MBA „Okolo mňa“

MUDr. Vlastimil Graus, PhD., MPH, MSc. „Dentart“

18. september 2018

- Prof. MUDr. Ladislav Badalík, DrSc.
- Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.
- Prof. MUDr. Eva Brixová, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Buchvald, DrSc.
- Prof. MUDr. Ján Lajda
- Prof. MUDr. Dagmar Micháľková, DrSc.
- Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP
- Prof. MUDr. Jaroslav Siman, CSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Slezák, DrSc., FIACS
- Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.

Výstava fotografií z umeleckej tvorby lekárov

prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc. „In natura“

MUDr. Pavol Borecký, PhD. „Čriepky“

20. september 2019

- Dr.h.c. prof. RNDr. Jozef Čižmárik, PhD.
- Prof. MUDr. Konštantín Čársky, DrSc.
- Prof. MUDr. Stanislav Čársky, DrSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Stanislav Kostlivý
- Prof. MUDr. Ján Kňazovický, DrSc.
- Doc. MUDr. Ladislav Kužela, DrSc.
- Prof. MUDr. Miloš Nosál, DrSc.
- Doc. MUDr. Julián Podoba, CSc.
- Prof. MUDr. Ivan Šimkovic, DrSc.
- Prof. MUDr. Pavol Šteiner, DrSc.

Výstava fotografií z umeleckej tvorby lekárov

MUDr. Július Činčár „Môj maľovaný svet“

MUDr. Miloslav Dvorák, PhD. „Ako to vidím“

21. september 2021

- Prof. MUDr. Pavol Bakoss, DrSc.
- Prof. MUDr. Gejza Bárdoš
- Prof. MUDr. Ján Birčák, CSc.
- Prof. MUDr. Ján Černý, DrSc.
- Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.
- Prof. MUDr. Andrej Getlík, CSc.
- Prof. MUDr. Ján Gvozdiák, DrSc.
- Prof. MUDr. Irena Jakubcová-Dérerová
- Prof. MUDr. Jaroslava Michaličková, DrSc.
- Prof. MUDr. Miroslav Anton Šašinka, DrSc.
- Prof. MUDr. Milan Zaviacič, DrSc.
- MUDr. Pavel Blaho
- MUDr. Vavro (Vavrínek Ján) Šrobár

Výstava fotografií

obrazov z umeleckej tvorby MUDr. Pavla Lackoviča

„Potulky prírodou“

a odznakov zo zbierky MUDr. Igora Vica

28. jún 2022

- Prof. MUDr. Augustín Bárdoš, CSc.
- Prof. MUDr. Ivan Hulín, DrSc.
- Prof. MUDr. Milan Kokavec, DrSc.
- MUDr. Radko Alexej Menkyna
- Prof. MUDr. Vladimír Novotný, CSc.
- Prof. MUDr. Mikuláš Ondrejčíka
- Doc. MUDr. Juraj Payer, CSc.
- Prof. MUDr. RNDr. Rudolf Pullmann, PhD.
- Prof. MUDr. Ivan Stanek, DrSc.
- Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc.

Výstava fotografií MUDr. Jána Hollého:

„Na ceste z 20. do 21. storočia“

a fotografií obrazov PharmDr. Miroslava Vörösa:

„Miro Vörös – PREMENY“

27. jún 2023

- Prof. MUDr. Pavol Pafko, DrSc.
- Doc. MUDr. Karol Holomáň, CSc.
- MUDr. Michal Králik, CSc.
- Prof. MUDr. Emil Matejíček, DrSc.
- MUDr. Milan Onderčanin, PhD.
- Prof. MUDr. Alexander Reháč, DrSc.
- Prof. MUDr. František Švec, DrSc.
- Prof. MUDr. Juraj Švec, DrSc.
- Prof. MUDr. Viliam Thurzo, DrSc., akademik SAV a ČSAV
- Prof. MUDr. Štefan Velgos, DrSc.

Výstava fotografií

motýľov: MUDr. Viliam Revický: „Lietajúce šperky“

obrazov: MUDr. Štefan Bodnár, MPH: „Impresie“

MUDr. Marek Kajan: „Ľudské telo ako umenie“

25. jún 2024

- Dr. h.c. mult. Prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, akademik UČSS
- Prof. MUDr. Ján Buchanec, DrSc.
- Prof. MUDr. Janka Buchancová, CSc.
- Doc. MUDr. Štefan Hupka, DrSc.
- Prof. MUDr. Viliam Izakovič, CSc.
- Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
- Prof. MUDr. Karol Matulay, DrSc.
- Prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.

Výstava fotografií obrazov

prof. MUDr. Janky Buchancovej: „Slovensko moje“

24. jún 2025

- Prof. MUDr. Ján Danko, PhD.
- Prof. MUDr. Kamil Javorka, DrSc.
- Prof. MUDr. Vladimír Javorka, CSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Vladimír Krčméry, DrSc.
- Prof. MUDr. Peter Strmeň, CSc.
- MUDr. Aladár Šaláta, CSc.

Výstava fotografií MUDr. Ivana Kochana, sen.:

„Krásy našej prírody“

a výtvarných prác žiakov ZŠ pri zdravotníckom zariadení NÚDCH a MŠ a ZŠ M. Hodžu s názvom: „Novorodenec očami detí“
venovaných novorodencom z Neonatologickej kliniky intenzívnej medicíny LF UK a NÚDCH

**Rektori Univerzity Komenského (UK) a dekaní Lekárskej fakulty UK
uvedení do Dvorany slávy SLS X. dňa 20.09.2019
pri príležitosti 100. výročia založenia UK 100. výročia založenia LF UK**

1. Dr.h.c. prof. MUDr. Kristián **Hynek**, DrSc. (15.9.1879 – 11.1.1960), spoluzakladateľ UK, 1. rektor UK, predseda Proforského zboru UK, 1. prednosta Internej kliniky LF UK (1919-1930),
2. Dr.h.c. prof. MUDr. Stanislav **Kostlivý** (30.10.1877 – 7.12.1946), spoluzakladateľ UK, 4. rektor UK, prezident Lekárskej komory pre Slovensko a Podkarpatskú Rus (1929-1939), 1. prednosta 1. Chirurgickej kliniky LF UK,
3. Dr.h.c. prof. MUDr. Jiří **Brdlík**, DrSc. (24.10.1883 – 6.7.1965), spoluzakladateľ UK, 8. rektor UK, 1. prednosta I. detskej kliniky LF UK (1919-1930),
4. Prof. MUDr. Viktor **Reinsberg** (12.6.1875 – 5.11.1938), spoluzakladateľ UK, 12. rektor UK, 7. dekan LF UK (1925-1926), 1. prednosta Kliniky pre choroby kožné a pohlavné LF UK (1921-1938),
5. Prof. MUDr. Bohuslav **Polák** (6.10.1886 – 18.12.1955), spoluzakladateľ UK, 15. rektor UK, 8. dekan LF UK (1926/1927), 1. prednosta Ústavu pre farmakológiu a farmakognóziu LF UK (1920-1938),
6. Prof. MUDr. Gustáv **Müller** (18.3.1875 – 17.6.1949), spoluzakladateľ LF UK, 1. dekan LF UK (1919-1921), 1. prednosta Kliniky pôrodnictva a gynekológie LF UK (1919-1925),
7. Prof. MUDr. Antonín **Spilka** (17.1.1876 – 24.5.1948), spoluzakladateľ LF UK, 2. dekan LF UK (1921-1922), 1. prednosta Ústavu pre patologickú anatómiu, histológiu a bakteriológiu LF UK (1919-1927),
8. Prof. MUDr. František **Prokop** (23.1.1870 – 20.3.1953), spoluzakladateľ LF UK, 3. dekan LF UK (1921-1922), 1. prednosta Ústavu súdneho lekárstva (1919-1938),
9. Prof. MUDr. Stanislav **Růžička** (14.1.1872 – 6.11.1946), spoluzakladateľ LF UK, 4. dekan LF UK (1922-1923), 1. prednosta Ústavu pre hygienu a bakteriológiu LF UK (1919-1938),
10. Prof. MUDr. Roman **Kadlický** (25.12.1878 – 9.7.1948), spoluzakladateľ LF UK, 5. dekan LF UK (1923-1924), 1. prednosta Očnej kliniky LF UK (1919-1930),
11. Prof. MUDr. Zdeněk **Mysliveček**, DrSc., (13.9.1881 – 11.3.1974), spoluzakladateľ LF UK, 6. dekan LF UK (1924-1925), 1. prednosta Psychiatrickej a neurologickej kliniky LF UK (1919-1930),
12. Prof. MUDr. Miloš **Netoušek** (1.12.1889 – 29.10.1968), 11. dekan LF UK (1929-1930), nositeľ francúzskeho Radu Čestnej légie, 1. prednosta Ústavu pre všeobecnú a experimentálnu patológiu LF UK (1920-1925) a prednosta Kliniky internej propedeutiky LF UK (1922-1931).

Prof. MUDr. Anton Gerinec, CSc., FEBO

(* 1.05.1947)

Profesor Anton Gerinec sa narodil v Malženiach. Štúdium medicíny na LF UK v Bratislave ukončil v roku 1971. V roku 1972 nastúpil na Očnú kliniku na Mickiewiczovej ul. v Bratislave. Do roku 1981 bol sekundárnym lekárom a venoval sa liečebno-preventívnej a vedecko-publikačnej činnosti. Počas tohto obdobia úspešne absolvoval 1. a 2. atestáciu z oftalmológie a prestúpil na LF UK, kde bol odborný asistent. Pre aktívnu angažovanosť v klinickej genetike sa začal venovať očnej problematike detského veku. Mal mimoriadne zásluhy na originálnom objavení *heterogenity kongenitálneho*

glaukómu, za čo získal hodnosť *Kandidáta lekárskeho vied* (1981). Ochoreniam detských očí a problematike retinoblastómu sa venoval aj vo svojej habilitačnej práci, ktorú obhájil v roku 1987 a získal docentúru. V roku 1991 bol vymenovaný za prednostu Kliniky detskej oftalmológie novovybudovanej Detskej fakultnej nemocnice na bratislavských Kramároch, kde pôsobil až do roku 2018. Na novom pracovisku začal rozvíjať všetky oblasti svojej činnosti a budovať nový kolektív pracoviska. Spolu s molekulárnymi genetickými sa *identifikovala mutácia CYP1B1 génu* zodpovedná za vznik kongenitálneho glaukómu, ktorá je etnicky viazaná a výlučne na Slovensku je monozygotická. V inauguračnom konaní v roku 1997 bol menovaný za profesora oftalmológie s prezentáciou „*Moderné trendy v detskej oftalmológii*“. Počas svojho 35 ročného pôsobenia na Detskej očnej klinike, jedinom očnom detskom pracovisku na Slovensku, vytvoril kolektív na vysokej odbornej úrovni s mimoriadne dobrými výsledkami a medziľudskými vzťahmi. Aktívny bol a angažoval sa v mnohých ďalších oblastiach. V rámci liečebno-preventívnej činnosti zaviedol desiatky nových, originálnych diagnostických, liečebných a skríningových metód, najmä pri vrodených chýbách oka, hereditárnych ochoreniach, oftalmoonkologii a oftalmochirurgii. Podieľal sa na zavedení špecializačných skúšok z oftalmológie na LF UK (od r. 2008). Štyri roky bol členom skúšobnej špecializačnej komisie v Paríži ako FEBO (Fellow of European Board of Ophthalmology). Rozsiahla je jeho vedecko-publikačná činnosť. Na odborných lekárskejších podujatiach odprezentoval približne 555 prednášok, z toho 120 v zahraničí. Absolvoval študijné pobyty na renomovaných pracoviskách a prednášal na 36 rôznych miestach vo svete. Doma a v zahraničí publikoval 469 prác s 963 ohlasmi (SCI-757). Je hlavným autorom 6 monografií a spolu-

autorom 12 odborných publikácií, hlavným riešiteľom 6 medzinárodných grantov. Okrem odbornej medicínskej problematiky sa vo svojej publikačnej činnosti venoval aj histórii rodnej obce a napísal rozsiahlu historickú publikáciu k 900-ročnici Malženíc.

Vela času venoval výchove doktorandov, bol školiteľom 15 lekárov, z ktorých 13 už doteraz obhájilo akademický titul PhD. Ako člen Vedeckej rady LF UK a predsedu odbornej komisie doktorandského štúdia riadil 19 PhD, 4 habilitácie a 2 inaugurácie. Profesor A. Gerinec patrí medzi dlhoročných, aktívnych členov Slovenskej lekárskej spoločnosti a významnou mierou prispel k jej budovaniu a rozvoju. Bol prezidentom Slovenskej oftalmologickej spoločnosti (2008–2016) a je členom niekoľkých zahraničných oftalmologických asociácií. Od roku 2009 je čestným členom Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně a pridruženým členom Európskeho referenčného centra pre zriedkavé očné ochorenia so sídlom v Štrasburgu (ERN University Hospital Strassburg). V pedagogickej oblasti mal ako odborný asistent sťažovacie povinnosti a ako docent a profesor 40 rokov i prednášky a skúšky poslucháčov LFUK. Organizoval a podieľal sa na organizovaní mnohých domácich oftalmologických podujatí, s Českou oftalmologickou spoločnosťou ČLS JEP od roku 1994 organizuje striedavo v Litomyšli a v Bratislave sympóziá detskej oftalmológie. Za vynikajúce výsledky jeho vedeckej, odbornej, klinickej a pedagogickej práce bol profesor A. Gerinec ocenený mnohými poctami a cenami, tak doma, ako i v zahraničí, napr. Cena Merc-Sharp-Chibret za prednášku „*Genetické aspekty strabizmu*“ na európskom oftalmologickom kongrese v Lisabone (1988), Zlatá medaila LF UK, Hynkova medaila LF UK, prémie Slovenského literárneho fondu (SLF) za monografiu „*Glaukómy u detí*“, Hlavná cena SLF za publikáciu z biologických disciplín, monografiu *Detská oftalmológia* (2006), Medaila Samuela Mikovíniho za prínos vo vede a ďalšie. Medzi jeho najväčšie vedecké zásluhy patrí originálna identifikácia génu CYP1B1 u kongenitálneho glaukómu a korelácia genotypu a fenotypu tejto choroby. Po organizačnej stránke je to vybudovanie a dlhoročné úspešné vedenie Kliniky detskej oftalmológie LF UK v roku 1991, ako jedinej u nás.

Profesor A. Gerinec je uznávanou odbornou autoritou, človekom priateľským, pokorným a skromným. Je osobnosťou s ľudským prístupom a ochotou nezištne odovzdať svoje bohaté odborné vedomosti a praktické skúsenosti, podporovať odborný rast svojich kolegov, najmä mladých a aktívne sa zapájať do aktivít v prospech rozvoja detskej oftalmológie, za čo mu patrí naša vďaka a uznanie.

Hymnus na oftalmológiu

Prof. MUDr. Anton Gerinec, CSc., FEBO

Oftalmológia, ó priateľka ľúba, lekárom mnohým osudom zvolená,
penikla si riadením zvláštnym celý môj život, sťa manželka moja milená.
Riešiš neduhy zmyslu vzácneho, vidíme ním svet,
s oslabením zraku je strádanie, radosti života niet.

Oftalmológia, krásny malý odbor medicíny dnešnej,
ovládajú ťa lekári, sestry i v pohode i v obeti nekonečnej.
Prešlas' dôstojne Odyseu dejín, rôznymi problémami,
riešiš ich s noblesou a ctou, modernými metódami.

Oči sú oknom, priezorom do duše, známy to dávny fakt,
skúmaný pohľad z nich vyčíta veľa, nesmie však chýbať fakt.
Žiarivý jas detských očí je najkrajší, vrcholný duše pôžitok,
vidieť v nich bolesť, strach, či smútok, je skľučujúci zážitok.

Keď problémy, choroba, starca a či dieťa kvári,
objaví sa i slza, či bezmocný výraz na ich tvári.
Náš cieľ je vniesť radosť a šťastie do detského pohľadu,
obnoviť zdravie, povzbudiť dieťa a vrátiť mu náladu.

Choroby očí trápili ľudstvo od veku dávneho,
liečili ich šamani užitím materiálu prírodného.
Už v **starom Egypte** Pepi ank Inji, lekáť faraóna,
kuríroval boľacky oči a bol veľavážená persóna.
Miešal malachit s trusom gazelím priamo do vody,
vytvoril tak prvé kolýriá, vzácny dar matky prírody.

V **antike** otec medicíny Hippokrates položil jej vedecké základy,
prešli celými dejinami do znenia dnešnej lekárskej prísahy.
Obohatili i oftalmológiu o mnohé pojmy, liečby, choroby,
vyzbrojil nás silou práva, etiky, stále nemennej podoby.

V **stredoveku** rozvíjali odbor horliví muži viery,
žili modlitbou a vedou, čo hľadám dnes nik neuverí.
Pápež Ján XXI. popísal glaukóm, mních R. Bacon
zdokonalil optiku,
vedu s vierou spájali slušne a umne, pracovali skromne
a potichu.
Neprávom donedáva pokladaný za tmárov, škodlivý
element,
vytvorili však veľdiela, neslobodno ich zabudnúť ani na
moment.

Renesanciu už zdobia i mnohí skvelí muži civilného života,
veľký Leonardo, Kepler a ďalší boli nesmierna medicíny
hodnota.
Posunuli rozvoj anatómie, optiky, odbor sa vydal míľovým
krokom,
ďalšie storočia prispeli iné autoriti tiež úspešným
pokrokom.

V plodnom **19. storočí** sa vynorili veľké osobnosti
medicíny,
profesori Himly a Beer tu majú zásluhy ako nikto iný.
Osamostatnili oftalmológiu, posunuli do budúcnosti,
pacientom tak svitla nádej na nové liečebné možnosti.
Veľký Helmholtz otvoril dvere do hĺbky, na dno oka,
svojím oftalmoskopom bol pokladaný za génia a proroka.

Príchod **posledného storočia** je bohatý na digitalizáciu
lekárskej techniky,
významný to pokrok, ale i viac zaťažujúce administratívne
praktiky.
Osobné kontakty lekára s pacientom sa postupne redukovú,
a zbytočné byrokratické a právne povinnosti sa rozširujú.

Malá oftalmológia sa nám tiež fragmentuje,
nové oblasti vytvára a svoje možnosti ukazuje.
Hlboká znalosť detailov, toľ výhodné pozitívum,
pritom strata nadhľadu, však nežiaduce negatívum.

Oftalmológia má **dnes** svoju hĺbku i šírku nepredstaviteľnú,
obsiahnuť, zvládnuť tento celok tvorí chiméru
nedosiahnuteľnú.
Radno vyvážené oba zmienené aspekty disciplíny
podporovať,
lekárov v špecifikách, ale i syntetickom myslení edukovať.

Zbaviť sa zbytočnej byrokracie, zlepšovať v práci
podmienky,
sú dnes všetkých zdravotníkov úpenlivé myšlienky.
Strata zraku v živote je totiž najťažšia trauma ako ďalej žiť,
my však dokážeme dnes i tejto krutej hrozbe zabrániť.

Povestný dávny výrok - medicus curat et deus sanat,
platný i teraz zo skúsenosti, liečby každodennej,
radno pokorne vnímať a na ňom stavať,
ako fakt a múdrosť pridanej hodnoty nesmiernej.

Buď pochválená a požehnaná oftalmológia, vážený odbor
medicíny,
ako aj všetci obetaví lekári, usilovné sestry, či
zainteresovaní iní.
Nech sa nám darí zrak liečiť, zachovať i zlepšovať,
taktiež v účinnom bádaní, rozvoji pokračovať,
s trpiacimi súcítiť a vzájomne spolupracovať.
Pridaná hodnota, pomoc zhora, sa určite objaví,
a spokojnosť naša i pacientov sa časom dostaví.

Nech básnička táto každým jej slovom a vetou ukáže,
na ohromný rozsah, malej oftalmológie a čo všetko dokáže,
podnietiť lekárov pracovať na sebe, stále sa vzdelávať,
správnu terminológiu slovom a písmom podávať,
k pacientom s erudiťou a empatiou prichádzať,
lásku k odboru pestovať a doživotne zachovávať,
či v úzkych alebo pohode s úsmevom len pravdu rozprávať.
Naša patrónka sv. Lucia drží nad oftalmológiou ochrannú
ruku,
nad zdravotníkmi, pacientmi i pri dnešnom vojnovom
rozruchu

Prof. MUDr. Peter Kothaj, PhD.

(* 5.10.1951 – †25.04.2017)

Profesor Peter Kothaj sa narodil v Bratislave. Štúdium na LF UK ukončil v roku 1976. Po skončení štúdiá na LF UK (1976) pôsobil ako sekundárny lekár na Chirurgickom oddelení NsP v Brezne (1976-1979). Na Chirurgickom oddelení banskobystrickej nemocnice pracoval od roku 1979. Kandidátsku prácu s názvom „*Operačná taktika výkonov na štítnej žľaze*“ obhájil v roku 1993 a získal titul CSc. Habilitačnú prácu s názvom „*Chirurgická liečba karcinómu pankreasu*“ obhájil v roku 1996 a stal sa docentom, profesorom chirurgie v roku 2003. Zaslúžil sa o vznik II. chirurgickej kliniky Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU) vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F.D. Roosevelta (FNsP) v Banskej Bystrici, kde založil a viedol Katedru gastroenterologickej chirurgie (2004). Bol priekopníkom zavádzania moderných chirurgických metód u nás – laparoskopickej a robotickej chirurgie. Počas svojho pôsobenia na Chirurgickej klinike SZU v B. Bystrici zaviedol kompletne spektrum laparoskopických a torakoskopických výkonov. Bolo to prvé pracovisko na Slovensku, ktoré zaviedlo laparoskopickú adrenalectómiu, laparoskopickú kardiomyotómiu a laparoskopickú resekciu žalúdka. Aj jeho zásluhou sa FNsP F.D. Roosevelta v B. Bystrici stala jediným centrom transplantácií na Slovensku. Vo vedeckej práci sa zameriaval predovšetkým na klinický výskum, význam radikálnej lymfadenektómie a problematiku karcinómu pankreasu a pečene. V rokoch 1990-1994 bol prezidentom Regionálnej lekárskej komory v B. Bystrici. V období rokov 1997-2014 zastával funkciu prezidenta Slovenskej chirurgickej spoločnosti, o.z. Slovenskej lekárskej spoločnosti (SCHS SLS) a v roku 2014 bol zvolený za jej 1. viceprezidenta. Po celý čas svojho pôsobenia vo výbere SCHS a aj po rozdelení Československa úzko spolupracoval s českými chirurgmi, Českou chirurgickou spoločnosťou ČLS JEP a udržiaval s nimi priateľské vzťahy. Bol čestným členom Českej chirurgickej spoločnosti ČLS JEP (2000) a Chorvátskej chirurgickej spoločnosti (2010). Tiež členom významných zahraničných partnerských organizácií: International Union Against Cancer (od r. 1991), International Gastro Surgical Club (1992) a International Society of Surgery (1996). Členom vedeckých rád: SZU (1993), FZŠŠ SZU (2006) a členom Vedeckej komisie pre obhajoby PhD. pri LF UK v Bratislave (1997). Absolvoval viaceré zahraničné študijné pobyty

na renomovaných pracoviskách, napr. vo Westminster Hospital v Londýne (1988), na Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, New York, USA (1989), Grant Medical Center, Columbus, Ohio, USA (1989), Mayo Clinic, Rochester, Minnesota, USA (1991), Concord General Hospital, Sydney, Austrália (1995). S veľkým záujmom sa venoval dejinám slovenskej chirurgie. Dlhý bol šéfredaktorom časopisu Slovenská chirurgia, členom redakčnej rady českých časopisov „*Rozhledy v chirurgii*“ a „*Bulletin HPB chirurgie*“. Rozsiahla bola jeho vedecko-publikačná činnosť. Bol autorom a spoluautorom mnohých odborných publikácií, vedeckých prác publikovaných v domácich i zahraničných časopisoch. Jeho najznámejšie monografie sú: *Chirurgická liečba rakoviny pankreasu* (1996), *Momenty z dejín slovenskej chirurgie* (1999) a *Operácie na pečeni* (2007). V období rokov 1984-2013 publikoval spolu 204 publikácií, z toho 10 knižných monografií a 194 vedeckých prác v odborných časopisoch, v zahraničí 28. Výsledky svojej odbornej vedeckej a klinickej práce prezentoval na 182 odborných vzdelávacích podujatiach, z toho 41 v zahraničí. Za jeho dlhoročný prínos v prospech rozvoja chirurgie mu boli udelené viaceré ocenenia: Zlatá medaila „*Propter Merita*“ SLS (2011), Cena predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja za rozvoj chirurgie v Banskobystrickom samosprávnom kraji a výchovu nových odborníkov (2011), Cena primátora mesta B. Bystrica za významný prínos pre slovenskú medicínu v oblasti chirurgie, vedeckú, výskumnú, pedagogickú a publikačnú činnosť (2012) a Petřivalského cena za rozvoj chirurgie udelená Českou chirurgickou spoločnosťou ČLS JEP (2012). In memoriam mu bola v r. 2018 udelená Cena za vedu a techniku v kategórii „*Celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky*“ za prínos pre rozvoj laparoskopie na Slovensku, rozvoj hepatopankreatobiliárnej chirurgie a za vznik gastroenterochirurgickej katedry SZU. Peter Pellegrini, prezident SR, mu dňa 11. 01. 2026 udelil in memoriam *Rad Ľudovíta Štúra I. triedy* za mimoriadne zásluhy o rozvoj SR v oblasti vedy, techniky, najmä chirurgie. Profesor P. Kothaj bol človekom vysokých odborných a morálnych kvalít. Jeho predčasným odchodom stratila slovenská medicína vynikajúceho chirurga, doma a v zahraničí uznávaného odborníka, človeka pracovitého, skromného, empatického, ochotného vždy pomôcť, priateľa a kolegu, ktorý bol pre nás vzorom a v našich spomienkach takým trvale zostáva.

Prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.

(* 29.04.1932 – †12.10.2010)

Profesor Ivan Pecháň sa narodil v Trnave. Pochádzal z lekárskej rodiny. Po maturite na tamomšom gymnáziu sa rozhodol pre štúdium medicíny na LF UK v Bratislave. Už počas štúdia sa zapojil do študentskej vedeckej a odbornej činnosti na Farmakologickom ústave LF UK. Vďaka osudovému stretnutiu s vtedajším docentom T. R. Niederlandom začal pracovať ako odborný asistent na Ústave všeobecnej a klinickej biochémie LF UK v Bratislave. V roku 1957, po reorganizácii pracoviska a vzniku Katedry biochémie, pod vedením doc. T. Turského začal budovať svoju úspešnú vedeckú kariéru, popri ktorej sa venoval aj intenzívnej pedagogickej činnosti. Vo svojej vedeckej práci pokračoval ako aspirant Ústavu organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe, kde v roku 1963 obhájil svoju dizertačnú prácu. Vďaka štipendiu Humboldtovej nadácie absolvoval dlhodobé stáže na fyziologických ústavoch vo Freiburgu a v Mníchove u profesora E. Gerlacha. V roku 1968 habilitoval a v roku 1983 obhájil svoju doktorskú dizertačnú prácu. V roku 1991 bol menovaný profesorom. Jeho vedecký záujem bol mimoriadne rozsiahly. Venoval sa výskumu metabolizmu voľných nukleotidov a ich funkcií, a to predovšetkým v centrálnej nervovej sústave, srdci a obličkách. Vytvoril experimentálne modely poškodenia centrálnej nervovej sústavy, študoval klinické aspekty problematiky neurologických (SM) a kardiologických ochorení, študoval biochemické aspekty regenerácie a transplantácie nervového tkaniva. Pracoval na vývoji kardioprotektívnych režimov pri kardiochirurgických a angiochirurgických operáciách, pred, v priebehu a po transplantácii srdca.

Profesor I. Pecháň prednášal, publikoval a organizoval odborné vzdelávacie podujatia. V roku 1991 sa stal externým vedúcim Katedry klinickej biochémie Slovenskej postgraduálnej akadémie medicíny – SPAM (v súčasnosti Slovenská zdravotnícka univerzita – SZU). Bol dlhoročným členom viacerých odborných spoločností, v ktorých zastával významné funkcie (člen a neskôr predseda Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, o.z. Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), členom výboru Slovenskej spoločnosti nukleárnej medicíny a radiačnej hygieny, o.z. SLS. Založil Sekciu neurochémie Slovenskej biochemickej spoločnosti SAV, ktorej bol niekoľko funkčných období predsedom. Tiež členom Československej biochemickej spoločnosti ČSAV, Českej spoločnosti klinickej biochémie ČLS JEP, Rakúskej spoločnosti klinickej biochémie, Európskej spoločnosti nukleárnej medicíny, Medzinárodnej komisie programu INTERMOZOG a tajomníkom Československého národného komitétu Medzinárodnej organizácie pre výskum

mozgu. Svoje odborné vedomosti, dlhoročné skúsenosti, dar reči, zmysel pre humor a šarm uplatnil ako prednášateľ na Lekárskej fakulte UK a Prírodovedeckej fakulte UK, na Chemickeko-technologickkej fakulte SVŠT a na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity.

Profesor I. Pecháň bol autorom a spoluautorom 24 monografií a učebníc, 230 publikácií v odborných časopisoch a zborníkoch a viac ako 500 odborných prednášok a posterov. Za výsledky jeho práce mu boli udelené viaceré ocenenia - Cena Slovenského literárneho fondu, Cena profesora Kostlivého, Cena rektora Univerzity Komenského a viaceré počty a ceny SLS, vrátane ceny Slovenskej kardiologickej spoločnosti za publikačnú činnosť. Patril medzi významné osobnosti slovenskej biochémie a klinickej biochémie, bol uznávanou odbornou autoritou. Úspešne nás reprezentoval a šíril dobré meno slovenskej medicíny doma a v zahraničí. Bol obľúbeným pedagógom, mal dar reči, osobný šarm a schopnosť zrozumiteľne odovzdať rozsiahle odborné vedomosti a praktické skúsenosti iným, zaujímal sa o všetko nové vo svojom profesijnom zameraní. Patril medzi úspešných organizátorov vedeckých podujatí a propagátorov biomedicínskeho diania u nás. Svojou prácou vytýčil smer rozvoja odboru, ktorý dodnes čerpá aj z výsledkov jeho invenčnej vedeckej práce.

Cena profesora Ivana Pecháňa, ktorú od roku 2012 udeľuje Slovenská spoločnosť klinickej biochémie, o.z. SLS raz ročne svojim členom je počtou a uznaním významnej osobnosti odboru klinickej biochémie akou profesor I. Pecháň bol. Je spomienkou na človeka, ktorý výrazne ovplyvnil smerovanie tohto odboru na Slovensku.

Prof. MUDr. Jozef Pecháň, DrSc.

(* 6. 11. 1935 – †6. 05. 1997)

Profesor Jozef Pecháň sa narodil v Trnave. Štúdium na LF UK ukončil s vyznamenaním (1959). Jeho túžba po vedomostiach, hŕdzovitosti a svedomitosť v práci ho viedla k tomu, že už ako študent začal vedecky pracovať na Ústave pre farmakológiu a farmakognóziu (v súčasnosti Ústav farmakológie a klinickej farmakológie LF UK) pod vedením doc. MUDr. Vladimíra Kovalčíka, CSc., kde skúmali antikoagulancie. Po absolvovaní štúdia nastúpil na 1. Internú kliniku ako sekundárny lekár, kde neskôr pracoval ako odborný asistent a vo svojej klinickej a vedeckej práci sa zameriaval

na dva náročné medicínske odbory – internú medicínu a nukleárnu medicínu. Atestáciu I. stupňa z vnútorného lekárstva úspešne absolvoval v roku 1982 a nadstavbovú atestáciu z nukleárnej medicíny v roku 1978. Stal sa uznávaným odborníkom so zriedkavou kombináciou špecializácií. Od roku 1982 bol poverený vedením izotopového pracoviska I. internej kliniky. Od roku 1992, už ako profesor internej medicíny, viedol Oddelenie nukleárnej medicíny I. internej kliniky, ktoré úspešne vybudoval. Klinickú, liečebno-preventívnu prax spájal s vedecko-výskumnou činnosťou. Zameriaval sa na kardiovaskulárne choroby. Pod vedením prof. MUDr. Mikuláša Ondrejčíku, DrSc., významného slovenského lekára, internistu a kardiológa, sa venoval výskumu arteriálnej hypertenzie, najmä otázkam hemodynamiky, kde získal mnoho cenných poznatkov, napríklad o kapilárnej cirkulácii končatín vo včasných štádiách choroby. Tejto problematike sa venoval aj vo svojej kandidátskej práci. Novátorskými boli aj jeho práce o antiagregačnom účinku betablokátorov, na výskume, ktorých pracoval aj počas študijného pobytu na základe Humboldtovho štipendia v Nemecku (1969). Vo svojej habilitačnej práci sa zameriaval na oblasť rádioizotopového vyšetrenia venóznej trombózy dolných končatín (1980). Spolu s doc. Miroslavom Janotkom, CSc. sa venoval výskumu tyreopatií. Izotopové postupy poskytoval mnohým výskumným pracovníkom z rôznych odborov medicíny. Z Humboldtovho štipendia opakovane absolvoval študijné pobyty na viacerých renomovaných zahraničných pracoviskách. Jeho úspešné vystúpenia na odborných podujatiach v Nemecku, Francúzsku, Španielsku a iných krajinách boli dôstojnou reprezentáciou a šírením dobrého mena

našej medicíny. Zo stoviek vedeckých prác publikovaných doma a v zahraničí, odborných prednášok na medzinárodných fórach a vyriešení vedeckých úloh patria medzi najvýznamnejšie, okrem hypertenzie, aj neskoršie práce v spolupráci s prof. MUDr. Annou Remkovou, PhD., DrSc., o trombolitických stavoch a o účinku rôznych farmák na agregabilitu trombocytov. Ich hodnotu odráža citačný index a publikovanie v popredných svetových odborných periodikách.

Profesor J. Pecháň bol dlhoročným, aktívnym členom Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), kde zastával významné funkcie. Bol členom Predsedníctva SLS a členom výboru jej odborných spoločností, Slovenskej internistickej spoločnosti a Spoločnosti nukleárnej medicíny a radiačnej hygieny (v súčasnosti Slovenskej spoločnosti nukleárnej medicíny). Významnou mierou prispel aj k obnoveniu činnosti Slovenskej lekárskej komory (SLK) a jej budovaniu. Tri funkčné obdobia bol členom Predsedníctva SLK, v druhom funkčnom období jej prezidentom a neskôr čestným prezidentom. Úzko spolupracoval s Európskou spoločnosťou nukleárnej medicíny, ktorej bol členom, ako i ďalších partnerských organizácií doma a v zahraničí. Bol predsedom redakčnej rady obnoveného časopisu Slovenský lekár, členom redakčných rád ďalších odborných časopisov, vrátane Monitoru medicíny SLS a Bulletinu SLK. Rozsah jeho odbornej, vedecko-výskumnej, pedagogickej, publikačnej činnosti a ďalších aktivít bol veľmi veľký. Postoje prof. I. Pecháňa pri obhajovaní požiadaviek lekárskeho stavu, zásadovosť v riešení, hľadanie racionálnych východísk, ale aj osobná odvaha boli a sú obdivuhodné. Bol vzorom a príkladom občianskej a lekárskej zodpovednosti pri lôžku pacienta, ale aj pri vzdelávaní medikov a výchove lekárov. Bol vynikajúcim odborníkom so záujmom o všetko nové, nerezignoval pri prekážkach, ale vždy hľadal východiská. Pracoval do posledných dní svojho plodného života, napriek prejavom ťažkej choroby. Jeho predčasný odchod ranil všetkých, blízkych, priateľov a spolupracovníkov. V našich spomienkach si ho pripomíname s vďakou, obdivom, uznaním a úctou.

Prof. MUDr. Pavel Traubner, CSc.

(* 2. 05. 1941 – †14. 11. 2024)

Profesor Pavel Traubner sa narodil v Ilave. V detstve prežil tragické obdobie holokaustu, ktoré priam zážrakom prežil. Vyštudoval LF UK v Bratislave, odbor všeobecné lekárstvo (1958–1964). Od roku 1961 pracoval ako volonter na Neurologickej klinike LF UK v Bratislave, neskôr ako vedecká pracovná sila a v poslednom ročníku medicíny ako pomocný asistent na Katedre patologickej anatómie LF UK. Po skončení štúdia začal pracovať ako sekundárny lekár v Ústave patologickej anatómie LF UK. V roku 1966 nastúpil na Neurologickú kliniku FN v Bratislave a po roku sa stal asistentom. Postupne získal atestáciu I. a II. stupňa z odboru neurológie. V roku 1978 obhájil vedeckú hodnosť CSc. v odbore neurológie na tému „*Echoencefalografia v experimente a klinike s prihliadnutím na cirkulačné poruchy mozgu*“. Docentom v odbore neurológie sa stal v roku 1975. Habilitoval sa prácou „*Možnosti dopplerovskej ultrasonografie v diagnostike vaskulárnych ochorení mozgu*“. V roku 1960 bol vymenovaný za prednostu I. neurologickej kliniky FN a LF UK a po roku za profesora v odbore neurológie. Bol hlavným odborníkom MZ SR v odbore neurológie a súčasne aj členom Rady ministra zdravotníctva SR. V období rokov 1997–2000 bol 1. prodekanom LF UK a potom dve funkčné obdobia dekanom LF UK (do roku 2007). Zaviedol niekoľko nových študijných odborov a akreditáciu výučby pregraduálnych a postgraduálnych študijných programov. Bol prezidentom Asociácie lekárskech fakúlt UK, dlhoročným členom Komisií pre obhajoby doktorandských prác vo vednom odbore neurológie na lekárskech fakultách v Bratislave, Košiciach a v Martine, členom vedeckých rád UK a LF UK v Bratislave, LF UPJŠ v Košiciach, Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, členom Rady riaditeľa FN v Bratislave, predsedom pracovnej skupiny kategorizačnej komisie MZ SR v odbore liečiva centrálneho a periférneho nervového systému, členom Kolégia ministra kultúry SR a redakčných rád viacerých odborných časopisov (Česká a slovenská neurológia a neurochirurgia, EFETA, Dieťa, zástupca šéfredaktora a vedúci redaktor slovenskej verzie časopisu *Neurologia* pre prax a iných). Patril medzi dlhoročných, aktívnych členov Slovenskej lekárskej spoločnosti a úspešne ju reprezentoval v popredných funkciách vo výboroch jej odborných spoločností – neurologickej, pre vyššie funkcie mozgu, pre ultrazvuk v medicíne a Spolku slovenských lekárov v Bratislave. Zastával mnohé ďalšie významné funkcie, bol podpredsedom Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, čestným predsedom Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v SR, členom Executive Committee Group of Neurosonology World Federation of Neurology, členom prezidia Európskej neu-

rologickej spoločnosti, predsedom štátneho fondu „*Pro Slovakia*“ (od r. 1994 do skončenia jeho činnosti) a iných. Za vynikajúce výsledky práce v prospech rozvoja neurológie, odborného medicínskeho vzdelávania, Lekárskej fakulty UK a za zásluhy v rámci jeho početných verejno-prospešných aktivít mu bolo udelených mnoho vysokých vyznamenaní, pôct a cien – štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy udelený prezidentom SR za medicínsku, vedeckú, pedagogickú a spoločenskú činnosť (2001) a v tom istom roku prestížne ocenenie „Krištáľové krídlo“ za celoživotnú medicínsku a spoločenskú činnosť. Bola mu udelená Zlatá plaketa SAV J. Jessenia, Dérerová medaila udelená ministrom zdravotníctva SR, najvyššie ocenenia LF UK (bronzová, strieborná a zlatá medaila), vrátane Hynkovej medaily, Strieborná a Zlatá medaila UK, pocty a ceny SLS (Strieborná a Zlatá medaila SLS „Propter Merita“, Čestná plaketa T.R. Niederlanda, Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej, Čestné členstvo Spolku slovenských lekárov v BA) a ďalšie. Profesor P. Traubner publikoval viac ako 400 odborných a vedeckých prác v domácich a zahraničných časopisoch, predniesol stovky prednášok na odborných podujatiach. Je spoluautorom monografie „*Afaziológia*“, členom autorského kolektívu „*Encyklopédie medicíny*“ (XII. dielov), autor kapitoly „*Echoencefalografia*“ vo vysokoškolskej učbečníci „*Neurologická propedeutika*“ (Černáček a spol.), autor viacerých kapitol v *Neurologii II.* (P. Varsík a spol.) a v *Princípoch internej medicíny* (I. Ďuriš, I. Hulín, M. Bernadič), autorsky prispel aj do ďalších monografií. Ako prvý v ČSFR zaviedol ultrazvukovú diagnostiku v neurológii (1968), neskôr echoencefalografiu, dopplerovskú ultrasonografiu a B-sken extrakraniálnych úsekov karotických a vertebrálnych artérií. Profesor P. Traubner patril medzi uznávané autority nielen za výsledky odbornej vedeckej, pedagogickej a klinickej práce, ale aj za početné verejno-prospešné a spoločenské aktivity. Poznala ho široká odborná a laická verejnosť cez množstvo vystúpení v masovokomunikačných prostriedkoch. Rozsah jeho aktivít bol obdivuhodný, zaradil sa medzi najpopulárnejšie osobnosti na Slovensku, na ktoré nemožno zabudnúť. Patrí mu za to naša vďaka, úcta a uznanie.

Prof. MUDr. Ladislav Zlatoš, DrSc.

(* 27. 06. 1940 – † 4. 05. 2015)

Profesor Ladislav Zlatoš sa narodil v Pruskom. Maturoval na gymnáziu v Trenčíne (1957). Odbor všeobecné lekárske študoval na LF UK v Bratislave. Po promócií (1963) nastúpil na miesto asistenta na Katedru experimentálnej patológie LF UK. Výskum na katedre sa orientoval na problematiku tlakového a objemového preťaženia srdca. Doktor Zlatoš sa stal riešiteľom úlohy *„Vplyv hormónov nadobličiek na metabolické a morfológické pochody v srdci pri postupne sa zvyšujúcej pretlakovej práci a zlyhaní srdca“*. V tomto zadaní sa sformulovalo

jeho celoživotné výskumné zameranie: študoval vývin štruktúry a funkcie myokardu vo včasnom postnatálnom období, mechanizmus adaptácie srdca na dlhodobú zvýšenú hemodynamickú záťaž, reguláciu metabolizmu srdcového svalu, vplyv diabetu na metabolizmus srdcového svalu, ako aj možnosti prevencie vzniku cirkózy pečene. Kandidátsku dizertačnú prácu *„Príspevok k štúdiu vývoja metabolizmu“* obhájil v roku 1973 a *venia docendi* v roku 1980. Akademickú hodnosť, DrSc. získal v roku 1991 a za profesora normálnej a patologickej fyziológie bol menovaný v roku 1993. Profesor L. Zlatoš je autorom viac ako 200 vedeckých publikácií a desiatok záverečných správ výskumných úloh. Ohlas jeho prác potvrdzuje 230 SCI citácií. Organizačné schopnosti a vzácna schopnosť profesora L. Zlatoša komunikovať tak, aby sa problémy riešili, ho nominovala na desaťročia do funkcie tajomníka ústavu a vedeckého sekretára Slovenskej spoločnosti patologickej a klinickej fyziológie SLS, neskôr aj jej prezidenta. V rokoch 1997-2007 pracoval aj ako senátor Akademického senátu LF UK a v rokoch 2003-2007 ako senátor AS UK. Významnou mierou sa zaslúžil o akreditáciu magisterského programu mediodborového štúdia *„biomedicínskej fyziky“* na LF UK a FMFI UK v Bratislave, bol gestorom tohto odboru za LF UK.

Profesor L. Zlatoš pracoval v Rade ŠVOČ na LF UK, bol členom programovej rady časopisu *Academia* (1996-2005), členom Slovenskej komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác z odboru normálna a patologickej fyziológia (1985-1990), oftalmológia a biofyzika. Tiež členom odbornej komisie pre lekárske vedy pri Akreditačnej komisii SAV (1996-2005)

a členom Akreditačnej komisie SAV (2006-2007). Napísal desiatky posudkov na diplomové a dizertačné práce, posudzoval habilitačné spisy i podklady pre veľké doktoráty. Vždy bol presný a principiálny, ale vždy ľudský. Jeho posudok bol zhodnotením práce a často ďalším smerovaním výskumu, prípadne východiskom pre novú publikáciu. Za svoju prácu dostal mnohé ocenenia a uznania: Cenu rektora za najlepšie vysokoškolské skriptá (1987), Cenu Literárneho fondu (1984) a trikrát Cenu odbornej spoločnosti SLS za najlepšiu publikáciu roka (1980, 1981 a 1989), Zlatú medailu LF UK v Bratislave, Pamätné medaily k 80. a 90. výročiu vzniku LF UK, Zlatú medailu SLS *„Propter merita“*, Zlatú medailu FMFI UK, Pamätnú medailu Masarykovej Univerzity v Brne, Čestnú plaketu akad. T.R. Nederlanda, ktorú mu udelila SLS a Hynkovú medailu, najvyššie významenie LF UK.

Profesor L. Zlatoš mal veľmi rád študentov a ľudí vôbec. Rád s nimi diskutoval o vede, histórii, umení, politike. Po práci a rodine sa intenzívne zaujímal o literatúru, klasickú hudbu, výtvarné a divadelné umenie, politiku a politológiu. Veci chápal komplexne, analyticky a predovšetkým v súvislostiach. Poznačený patofyziológiou a filozofiou medicíny si vždy kladol otázku „prečo?“ a v najrôznejších súvislostiach dokázal na ňu veľmi správne s nadhľadom odpovedať. Často hovorieval *„...Ďakujem osudu za to, že mi bolo umožnené žiť v takej zaujímavej a podnetnej dobe, v období, ktoré ma nútilo rozmyšľať“*...

Profesor L. Zlatoš nám zanechal bohatý vedecký a ľudský odkaz. Bol úspešný a uznávaný vedec a vysokoškolský pedagóg. Prinášal vždy najnovšie pohľady na patomechanizmy chorôb. Oslovil generácie študentov medicíny, pretože pracoval z nadšením pre svoju prácu, pre to čo mohol odovzdávať iným. Výsledky jeho práce sa dodnes cítujú vo vedeckej literatúre. Miloval svoju rodinu – manželku, deti a úprimne sa tešil z úspechov svojich študentov. Jeho životná filozofia bola, že každý si krédo musí zaslúžiť svojím životom. On to dokázal, nikdy nič nepredstieral. Pôsobil skromne a priateľsky a taký zostane trvale v našich spomienkach. S úctou a vďakou si ho budeme pripomínať.

MUDr. Mária Jasenková

(* 13.03.1972)

MUDr. M. Jasenková je detská lekárka, detská onkologička a paliatologička. Narodila sa v Trstenej. Štúdium medicíny absolvovala na 2. Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Má atestáciu 1. stupňa z pediatrie, 2. stupňa z klinickej onkológie a atestáciu z paliatívnej medicíny. V roku 1966 začala pracovať na Detskej onkologickej klinike DFNSP v Bratislave (v súčasnosti NÚDCH). V roku 2000 založila detský mobilný hospic *Plamienok*, kde je dodnes riaditeľkou a lekárkou na plný úväzok.

Plamienok je nezisková organizácia, ktorá poskytuje domácu paliatívnu liečbu a starostlivosť nevyliciteľne chorým deťom a ich rodinám. Súčasťou organizácie je aj Centrum pomoci smútiacim deťom a rodinám, ktoré ponúka psychologickú podporu rodinám s deťmi po strate rodiča aj rodinám po strate dieťaťa. *Plamienok* pomáha všetkým deťom a ich rodinám bezplatne.

Plamienok vydal v roku 2025 knihu „*Precitnutia*“. Jej autorkami sú MUDr. Mária Jasenková a Daniela Olejníková. Kniha je inšpirovaná osobnou skúsenosťou MUDr. M. Jasenkovej s liečbou nevyliciteľne chorých detí a zároveň vlastnou skúsenosťou s onkologickým ochorením. Je v nej dvanásť krátkych textov a dvanásť ilustrácií, ktoré ponúkajú inšpiráciu zamyslieť sa nad tým, ako dnes žijeme a kam kráčame. Nielen text, ale aj ilustrácie „hovoria“ a je na čitateľovi, čo v nich sám „objaví“.

Daniela Olejníková je slovenská ilustrátorka a grafická dizajnérka. Ilustrovala takmer dve desiatky kníh pre deti a mládež, pre domáce a zahraničné vydavateľstvá. Dlhodobo spolupracuje so združením *Čierne diery* neziskovou organizáciou *Plamienok*. Ilustrovala aj knihu *Ako pomôcť smútiacemu priateľovi*, ktorú tiež vydal *Plamienok* (2020).

MUDr. Branislav Kunčák

(* 8. 08. 1973)

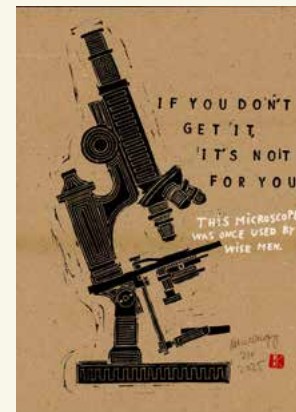
MUDr. B. Kunčák je gastroenterológ pochádzajúci z Nových Zámkov. Vyštudoval Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Profesionálne sa venuje intervenčnej endoskopii so zameraním na pakreatobiliárnu endoskopiю a gastrointestinálnu onkológiю. Dlhodobou sa podieľa na vzdelávaní mladších kolegov, ktorým odovzdáva svoje skúse-

nosti z oblasti digestívnej endoskopie.

Napriek náročnému povolaniu si popri rodine nachádza čas na výtvarnú tvorbu, predovšetkým na linoryt a drevoryt. V začiatkoch sa venoval najmä figuratívnej grafike s motívmi rodiny, mesta a priateľov, často doplnenými o odkazy na komiksové postavy. V súčasnosti sa orientuje najmä na abstraktnú tvorbu a grafiky pracujúce s krátkym textom či jednotlivými písmenkami, pričom často využíva väčšie formáty.

Inšpiráciu nachádza v každodennom živote. Ako matricový materiál používa takmer výhradne vyradené predmety – staré podlahové linoleum z pivníc, chát či domácností, ako aj použité drevené dosky a baliace debny. Nepotrebnému a opotrebovanému materiálu tak dáva novú výtvarnú podobu a význam. Sám o svojej tvorbe hovorí, že ide o „grafiky, po ktorých sa kedysi chodilo, na ktorých sa stálo, varilo či dorábalo víno“.

Všetky grafiky tlačí ručne na tlačiarenskome lise na prírodný papier. Svoju tvorbu predstavil na viacerých samostatných i kolektívnych vý-

stavách v rodných Nových Zámkoch, v Nitre a v Bratislave, kde vystavoval aj v Dome umenia. V roku 2020 sa stal laureátom hlavnej ceny 57. ročníka celoštátnej súťaže neprofesionálnej výtvarnej tvorby Výtvarné spektrum.

Vo výtvarnej tvorbe nachádza nielen oddych a protiváhu k svojej profesii, ale aj priestor na slobodné experimentovanie a hľadanie nových výrazových možností. Ako sám hovorí, práve tu si môže dovoliť skúšať nové postupy a nebať sa omylov. Jeho grafiky preto často vznikajú spontánne, bez presného plánu, s dôrazom na intuíciu a improvizáciu.

